Maijs, 2021
www.bdo.lv

NODOKĻU JAUNUMI LATVIJĀ 2021. GADA JANVĀRIS - MAIJS

2021. gada pirmajā ceturksnī ir stājušies spēkā vairāki jauni nodokļu likumi un uz to pamata izdotie Ministru kabineta noteikumi, kā arī esošo nodokļu likumu grozījumi. 2020. gada nogalē apkopotās izmaiņas ir apskatāmas šeit.
Šis ir papildināts un aktualizēts nodokļu ziņu atjauninājums par nodokļu regulējuma izmaiņām laika periodā no 2021.gada janvāra līdz aprīlim.

SATURS

- PVN
- UIN
- Transfertcenas
- Akcīzes nodoklis
- Saimnieciskās darbības ieņēmumu konts
- Autoratlīdzība
- Grāmatvedība

PVN

GROZĪJUMI "PIEVIENOTĀS VĒRTĪBAS NODOKĻU" LIKUMĀ, KAS STĀJĀS SPĒKĀ 2021. GADA 9. JANVĀRĪ

No 2021. gada 9. janvāra ir ieviesta 0% likme Covid-19 vakcīnas piegādei, kas reģistrēta saskaņā ar normatīvajiem aktiem farmācijas jomā, un ar šo vakcīnu cieši saistītu pakalpojumu sniegšanai iekšzemē. Papildus, 0% likme ir attiecināma Covid 19 in-vitro diagnostikas medicīnisko ierīču piegādei, kas ar atbilstošiem Eiropas Savienības tiesību aktiem ir atzītas Eiropas Savienībā, un ar šīm ierīcēm cieši saistītu pakalpojumu sniegšanai iekšzemē.

GROZĪJUMI "PIEVIENOTĀS VĒRTĪBAS NODOKĻU" LIKUMĀ, KAS STĀJAS SPĒKĀ 2021. GADA 1. JŪLIJĀ

- No 2021. gada 1. jūlija Latvijā un pārējās Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīs tiks atcelts atbrīvojums no PVN precēm, kas saņemtas no trešajām valstīm, ja to vērtība nepārsniedz EUR 22. Līdz ar to PVN par precēm būs jāmaksā neatkarīgi no to vērtības un jānoformē importa muitas deklarācija.
- Elektroniskajā muitas datu apstrādes sistēmā papildus esošajām importa muitas deklarācijām (standarta importa muitas deklarācija un importa muitas deklarācija pasta sūtījumiem) tiks ieviests jauns importa muitas deklarācijas veids – Importa muitas deklarācija pirkumiem līdz 150 eiro. Šī deklarācija būs jānoformē un jāiesniedz muitā šādos gadījumos:
  - Preču vērtība sūtījumā nepārsniegs EUR 150 (bez piegādes izdevumiem);
  - Sūtījumā nebūs akcīzes preču;
  - Uz sūtījumā esošajām precēm neattieksies ierobežojumi vai aizliegumi.
- Uzņēmumi, kas piedāvā un pārvalda preču tirdzniecības platformas, kurās var iegādāties preces (piemēram Ebay un Amazon) ar 2021. gadu tiks uzskatīti par preču piegādātājiem un attiecīgi būs atbildīgi par PVN samaksu, piegādājot preces personām, kas nav nodokļa maksātāji.
- Ir plānots ieviest jauno vienas pieturas shēmas (One Stop Shop vai OSS) režīmu, kas kalpos kā esošās mini vienas pieturas shēmas (Mini One Stop Shop vai MOSS) paplašinājums. MOSS ir vienkāršots brīvprātīgs PVN režīms, kas ļauj nodokļa maksātājiem, kuri ES patērētājiem piegādā telekomunikāciju, apraides un elektroniskos pakalpojumus, deklarēt un maksāt PVN vienā dalībvalstī, nevis to darīt vairākās dalībvalstīs.

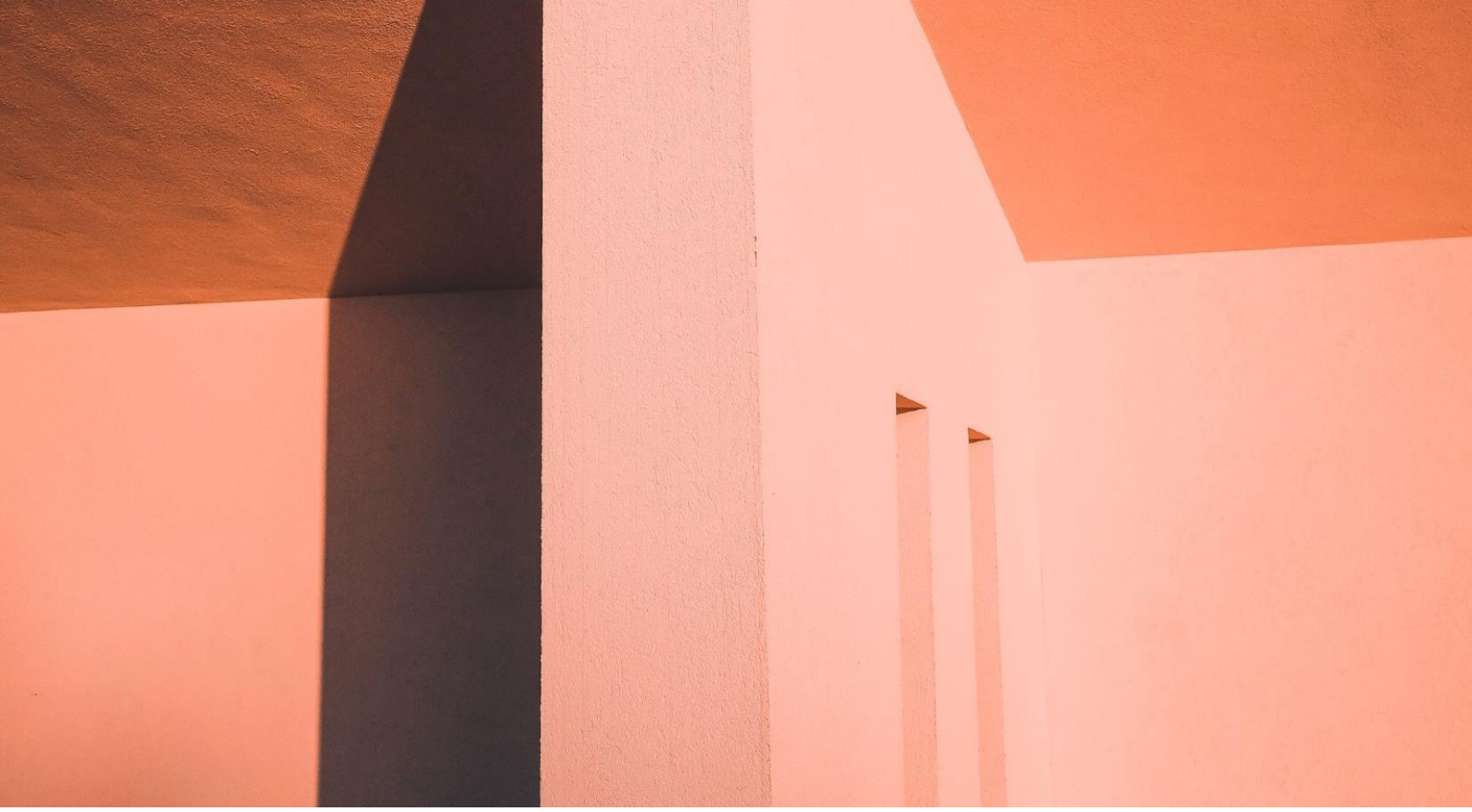

PVN

Lai vienkāršotu pārrobežu tiešsaistes tirdzniecību, tiks ieviestas četras shēmas:

- Preču tālpārdošanu ES iekšienē (Savienības shēma OSS ietvaros);
- Citus pakalpojumus (Ārpus savienības shēma OSS ietvaros);
- No trešajām valstīm vai trešajām teritorijām importētu preču tālpārdošanu sūtījumos, kuru iekšējā vērtība nepārsniedz EUR 150 un tās nav akcīzes preces (Importa vienas pieturas shēma jeb IOSS);
- Īpašs PVN režīms uzrādītājiem (pasta operatori, kurjerpasti) no trešajām valstīm vai trešajām teritorijām importētu preču sūtījuma, kuru iekšējā vērtība nepārsniedz EUR 150 un tās nav akcīzes preces, deklarēšanai un samaksai.

Saistītas izmaiņas deklarācijās:

- Tiks mainīts PVN īpašā režīma deklarācijas iesniegšanas termiņš no 20. datuma līdz mēneša beigām;
- Labojumus iepriekšējā deklarācijā būs iespēja veikt nākamajā deklarācijā (līdz šim tikai iesniedzot koriģētu deklarāciju);
- PVN īpašā režīma deklarācijās iekļaujami būs arī dati par preču tālpārdošanu ES. Līdz šim deklarācija ietvēra tikai telekomunikāciju, apraides un elektroniskos pakalpojumus;
- Noteikta EUR 10 000 robežvērtība ne tikai elektroniskajiem pakalpojumiem, bet arī preču tālpārdošanai (iepriekš EUR 35 000).

UIN

- 2021. gada 20. aprīlī stājās spēkā grozījumi Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā (UIN likums) attiecībā uz atvieglojuma piemērošanu ziedotājiem, ja tie ziedo valsts muzejiem – atvasinātām publiskām personām. Līdz minēto grozījumu veikšanai uzņēmumu ienākuma nodokļa atvieglojumu bija tiesīgi piemērot ziedotāji, kuri ziedoja muzejiem kā budžeta iestādēm. Savukārt pēc grozījumiem nodokļa atvieglojumu piemēros arī valsts muzejiem – atvasinātām publiskām personām.
- Papildināts UIN likuma atvieglojumu tvērums attiecībā uz akciju atsavināšanas ienākuma neiekļaušanu nodokļa bāzē. Nodokļu maksātājam ir tiesības samazināt nodokļa bāzē iekļautās dividendes par ienākumu, kas gūts no slēgtā alternatīvo ieguldījumu fonda, fondam atsavinot tam piederošās tiešās līdzdalības akcijas. Ar nosacījumu, ka to turēšanas periods atsavināšanas brīdī ir vismaz 36 mēneši. Atvieglojumu varēs piemērot ienākumam, kas gūts no tiešās līdzdalības akciju atsavināšanas, sākot ar 2022. gada 1. janvāri.

TRANSFERTCENAS

2021. gada 25. februārī stājās spēkā grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr. 677 “Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma normu piemērošanas noteikumi” attiecībā uz vienu no tirgus cenas noteikšanas metodēm – peļņas sadalīšanas metodi.
Attiecīgi ir grozīts peļņas sadalīšanas metodes definējums, kā arī precizēti gadījumi, kad šī metode var tikt piemērota.
Lai peļņas sadalīšanas metode būtu vispiemērotākā tirgus cenas noteikšanas metode konkrētam darījumam, jāņem vērā šādi faktori:

- Abas kontrolēta darījuma puses saistībā ar šo darījumu veic unikālu un vērtīgu ieguldījumu, kas nav salīdzināms ar neatkarīgu personu veikto ieguldījumu salīdzināmos apstākļos un kura izmantošana saimnieciskajā darbībā rada galveno avotu faktiskajam vai potenciālajam ekonomiskajam labumam, kas rada peļņu;
- Saistītās personas īsteno savstarpēji augsti integrētu saimnieciskās darbības modeli un dalībnieku ieguldījums nevar būt ticami nošķirams;
- Abas kontrolēta darījuma puses kopīgi vai patstāvīgi uzņemas būtiskus ekonomiskus riskus, bet darījuma pušu uzņemtie būtiskie ekonomiskie riski ir savstarpēji cieši saistīti.

TRANSFERTCENAS

Ministru kabineta grozījumi paredz noteiktas prasības, kas jāievēro sadalāmās peļņas noteikšanā:

- Peļņas sadalīšanas faktoru izvēlei jābūt konsekventai ar attiecīgā kontrolētā darījuma funkcionālo analīzi, ekonomiski būtiskajiem riskiem, kurus uzņemas saistītās personas;
- Izvēlētajiem peļņas sadalīšanas faktoriem jābūt kvantitatīvi izmērāmiem;
- u.c.

Pēc būtības tika pārņemtas Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) vadlīnijas attiecībā uz peļņas sadalīšanas metodes pielietojumu.

AKCĪZES NODOKLIS

- 2021. gada 20. aprīlī, Ministru kabinets izskatīja Finanšu ministrijas sagatavotos grozījumus likumā "Par akcīzes nodokli", kuru mērķis ir atcelt akcīzes nodokļa samaksas termiņu 180 dienas par saņemtajām akcīzes nodokļa markām, tādējādi maksājot akcīzes nodokli pēc faktiski marķēto preču vienību skaita, kas nodotas patēriņam vai laistas brīvā apgrozībā. Kā arī paredzēta iespēja iznīcināt akcīzes nodokļa markas, nenoņemot tās no akcīzes preču iepakojuma, un šajā gadījumā saņemt atpakaļ samaksāto akcīzes nodokli. Likuma grozījumus paredzēts nosūtīt atkārtotai saskaņošanai ar ministrijām un iesaistītām institūcijām. Saeima tos vēl nav skatījusi.
- 2021. gada 6. februārī galīgajā lasījumā pieņemtie grozījumi akcīzes nodokļu likumā paredz, ka no 2022. gada bezalkoholiskajiem saldinātajiem dzērieniem tiks palielināta akcīzes nodokļa likme, proti, likme par 100 litriem dzēriena ir EUR 7.40, ja uz 100 mililitriem dzēriena cukurs ir līdz astoņiem gramiem. Savukārt, ja cukura daudzums ir virs astoņiem gramiem uz 100 mililitriem dzēriena, tad par 100 litriem šāda dzēriena likme būs EUR 14.
- No 2021. gada 1. janvāra akcīzes nodoklis tiek piemērots arī elektroniskajās cigaretēs izmantojamo šķidrumu sagatavošanas sastāvdaļām un tabakas aizstājējproduktiem.

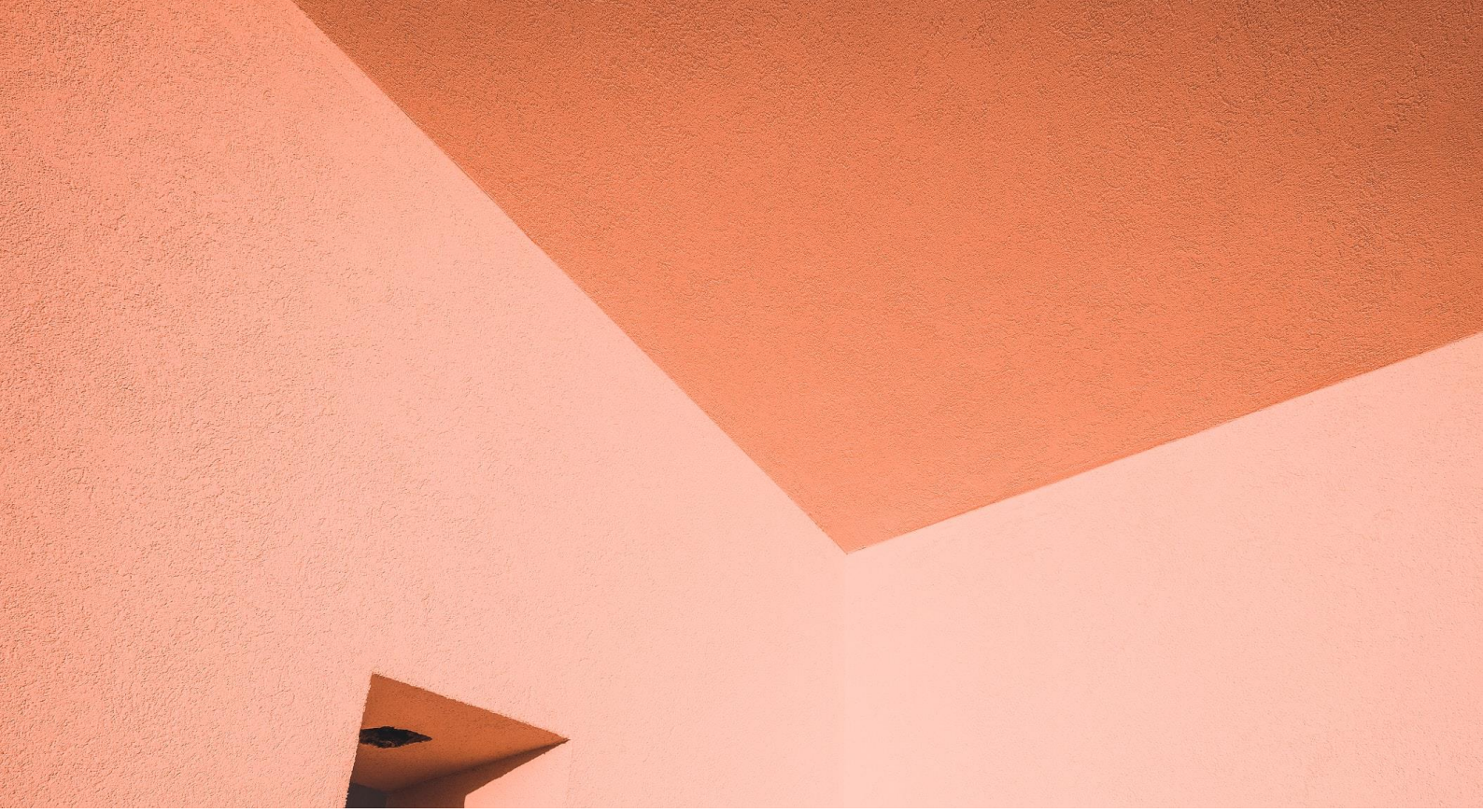

SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS IEŅĒMUMU KONTS

Uz otro lasījumu ir virzīti grozījumi likumā "Par nodokļiem un nodevām" (NN likums) un Mikrouzņēmumu nodokļa likumā (MUN likums).

Likumu "Par nodokļiem un nodevām" ir paredzēts papildināt ar diviem jauniem terminiem:

- Saimnieciskās darbības ieņēmumu konts;
- Vienkāršotais nodokļa samaksas risinājums.

Savukārt grozījumi MUN likumā paredz iekļaut jaunu pantu par vienkāršotā mikrouzņēmumu nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas kārtību. Tajā tiks atrunāti nosacījumi, kad mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs ir tiesīgs mikrouzņēmumu nodokļa aprēķināšanā un maksāšanā izmantot vienkāršoto nodokļa samaksas risinājumu.

Jāmin, ka reģistrētie MUN maksātāji, kas ir SIA, MUN statusu automātiski zaudēs ar 2022. gada 1. janvāri, kļūstot par UIN maksātājiem.

Provizoriski tiek paredzēts, ka grozījumi stāsies spēkā 01.07.2021. Tā kā saimnieciskās darbības ieņēmumu konts nodrošinās automātisku nodokļu nomaksas risinājumu, bez nodokļu maksātāja iesaistes nodokļu aprēķināšanā un iemaksā valsts budžetā, tas samazinās administratīvo slogu gan pašiem nodokļu maksātājiem, gan VID.

AUTORATLĪDZĪBA

Regulējums autoratlīdzībām pārejas periodā no 2021. gada 1. jūlija līdz 2021. gada 31. decembrim:

<table>
<tr><th colspan="3">01.07.2021.</th><th colspan="2">01.01.2022.</th></tr>
<tr><th>Nav reģistrēta saimnieciskā darbība</th><th colspan="2">Ir reģistrēta saimnieciskā darbība</th><th>Nav reģistrēta saimnieciskā darbība</th><th>Ir reģistrēta saimnieciskā darbība</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Autoratlīdzības izmaksātājs ietur:

25% no autoratlīdzības < EUR 25000/gadā

40% no autoratlīdzības > EUR 25 000/gadā</td><td>IIN vispārējā kārtībā:

20% < EUR 20 004

23% > EUR 20 004 < EUR 62 800

31% > EUR 62 800

Maksā autors pats!</td><td rowspan="4">MUN:

Apgrozījums < EUR 25 000 – 25%

Apgrozījums > EUR 25 000 – 40%</td><td rowspan="4">Autoratlīdzības izmaksātājs maksā nodokļus kā no algota darba ienākumiem</td><td rowspan="4">IIN vai MUN nodokļu režīms tāpat kā no 01.07.2021.</td></tr>
<tr><td>Par ieturēto IIN izmaksātājs paziņo VID līdz izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 15. datumam, nodokli samaksās līdz sekojošā mēneša 23. datumam.</td><td>Piemēro izdevumu normas 25% vai 50%</td></tr>
<tr><td>Īpaša autoratlīdzības saņēmēja deklarācija ir iesniedzama līdz 2022. gada 28. februārim, ja autoratlīdzību ir izmaksājuši vairāki pasūtītāji vai autoratlīdzība saņemta ārvalstīs.

Izdevuma normas netiek piemērotas

Obligātās iemaksas autora pensiju apdrošināšanai netiek veiktas</td><td>VSAOI 31,07%

Ienākums > EUR 500:
- vismaz no EUR 500 x 31,07%
- 10% pensiju apdrošināšanai no starpības starp faktiskajiem ienākumiem un ienākumiem, no kuriem nomaksāts VSAOI

Ienākums < EUR 500:
- 10% no faktiskajiem ienākumiem</td></tr>
<tr><td colspan="5">Autoratlīdzības no kolektīvā pārvaldījuma organizācijas</td></tr>
<tr><td colspan="5">Bez izmaiņām – nodokļus maksā pēc iepriekšējā autoratlīdzības režīma:
▶ Piemēro izdevumu normas 25% vai 50%
▶ Autoratlīdzības izmaksātājs ietur IIN 20% apmērā
▶ IIN nomaksā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam
▶ Autoram nav jāreģistrējas kā saimnieciskās darbības veicējam</td></tr>
</table>

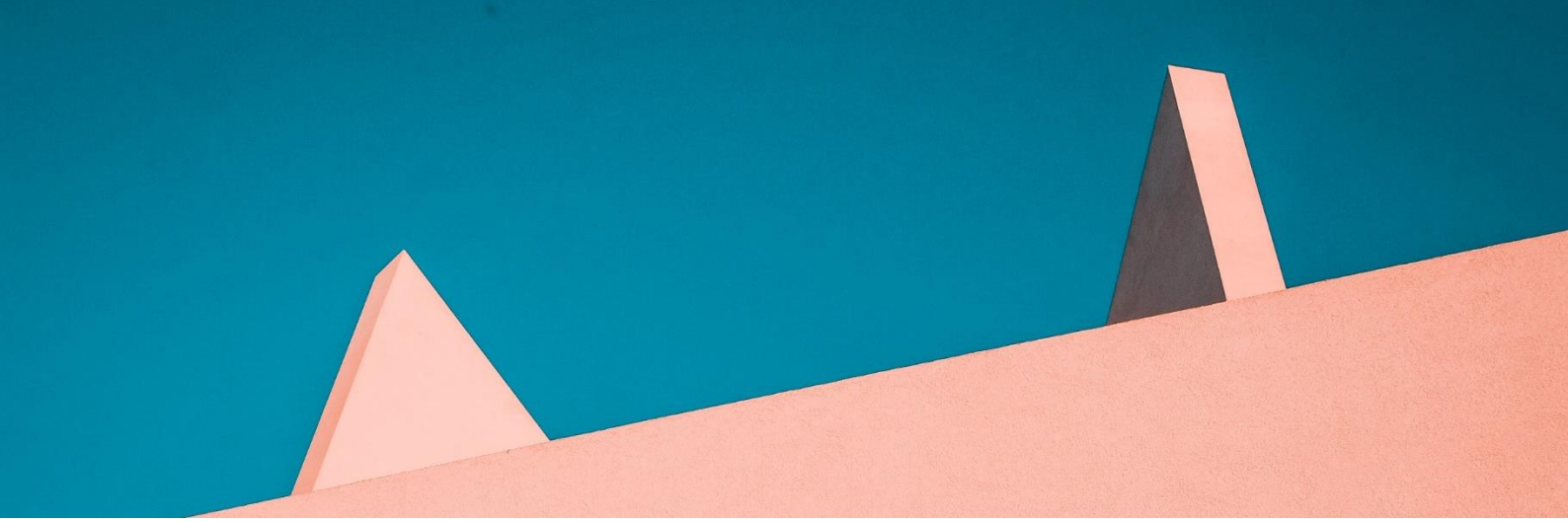

GRĀMATVEDĪBA

JAUNS GRĀMATVEDĪBAS LIKUMS

Trešajā lasījumā nodots Grāmatvedības likumprojekts, ar ko plānots aizstāt līdzšinējo likumu "Par grāmatvedību", kas ir spēkā kopš 1993. gada.

Likumprojekts paredz:

- Pilnveidot esošo regulējumu grāmatvedības attaisnojuma dokumentu sagatavošanai, reģistru kārtošanai un glabāšanai elektroniski, kas noteikta kā prioritāte salīdzinājumā ar dokumentu kārtošanu un glabāšanu papīra formā.
- Iekļaut regulas prasības par datu brīvu apriti, nosakot, ka grāmatvedības dokumentus elektroniski varēs glabāt ne tikai Latvijas, bet arī citas ES dalībvalsts teritorijā.
- Precizēt prasības inventarizācijas veikšanā un finanšu pārskatu sagatavošanā, kā arī uzņēmuma vadītāju pienākumi un tiesības.
- Iekļaut ārpakalpojuma grāmatvežu licencēšanas kārtību.

Paredzēts, ka Grāmatvedības likums stāsies spēkā 2022. gada 1. janvārī. Tā kā likumprojektā nav noteikts likuma stāšanās spēkā pārejas periods, uzņēmumiem ir jāaktualizē sava grāmatvedības politika jau līdz 2022. gada 1. janvārim atbilstoši jaunā Grāmatvedības likuma normām.

Lai uzzinātu, kā mēs varam palīdzēt Jūsu biznesam, aicinām sazinieties ar mūsu nodokļu ekspertu komandu, kura izstrādās Jūsu biznesa vajadzībām piemērotāko un efektīvāko risinājumu!

KONTAKTI SAZIŅAI

VITA LIBERTE
PARTNERE
vita.liberte@bdo.lv

Šī publikācija ir rūpīgi sagatavota, tomēr tā ir uzrakstīta vispārīgi, un tā ir jāuztver kā vispārīgs informatīvs materiāls, kas nav attiecināms uz nevienu konkrētu situāciju. Šo publikāciju nedrīkst lietot vai atsaukties uz to, lai vērtētu konkrētas situācijas, un jums nevajadzētu rīkoties saskaņā ar šajā publikācijā ietverto informāciju, neiegūstot iepriekšēju profesionālu konsultāciju.

© Visas autortiesības pieder AS BDO Latvia. Visas tiesības aizsargātas.